

Warszawa, 1 października 2020

Sz. P. Mateusz Morawiecki
Prezes Rady Ministrów
Al. Ujazdowskie 1/3, Warszawa

Zbudujemy miasta przyszłości już teraz – apel o wsparcie strategicznych inwestycji

Szanowny Panie Premierze,

Pandemia COVID-19 wywołała głęboką debatę na temat odbudowy naszych miast i gospodarek w sposób, który poprawi dobrobyt ludzi i zdrowie publiczne, zmniejszy nierówności oraz odpowie na wyzwania związane z zanieczyszczeniem powietrza i kryzysem klimatycznym. Reorganizacja naszych miast, w których mieszka przecież większość ludności, znajdzie się w centrum działań naprawczych.

Transport publiczny jest kluczową usługą publiczną, która zapewnia społecznościom przystępny cenowo, równy i bezpieczny dostęp do takich usług i aktywności jak m.in. edukacja, zatrudnienie, kontakty z rodziną czy przyjaciółmi. W trakcie restrykcji wprowadzonych w związku z pandemią, transport publiczny stanowił bardzo ważny zasób dla ludzi, których praca jest niezbędna do funkcjonowania społeczeństwa. Jednak sieci transportu publicznego – mimo ich kluczowej roli – znajdują się dziś pod ogromną presją finansową, co wynika m.in. ze spadku liczby pasażerów. Dlatego potrzebujemy inwestycji strategicznych w celu utrzymania, a – w miarę możliwości – wręcz rozbudowy usług oferowanych przez transport publiczny, aby zapewnić bezpieczeństwo jego użytkownikom i użytkowniczkom.

Szereg miast wprowadza dziś nadzwyczajne środki, aby stworzyć więcej miejsca do bezpiecznego poruszania się pieszo i jazdy rowerem. Interwencje te nie tylko złagodzą obecną presję na nasze systemy transportu publicznego, ale są również pożądane w ramach długoterminowej potrzeby wspierania zdrowszych sposobów przemieszczania się. Właśnie teraz należy więc wspierać wszystkie miasta w inwestowaniu w poprawę i rozbudowę niezbędnej infrastruktury rowerowej i pieszej, dążąc do tego, aby wprowadzone dziś rozwiązania miały charakter permanentny. Powrót do zatłoczenia, zanieczyszczenia i hałasu, które narażają zdrowie naszych współobywateli i współobywaterek byłby nieodpowiedzialny i nie do zaakceptowania.

Wsparcie z funduszy publicznych musi priorytetowo traktować inwestycje, które sprawią, że nasze miasta będą czystszyimi, zdrowszymi i bezpieczniejszymi miejscami do życia i podróżowania, i w których transport publiczny, ruch pieszy i rowerowy odgrywać będą kluczową rolę. Dlatego my, niżej podpisani, zwracamy się do rządu Rzeczypospolitej Polski o priorytetowe traktowanie następujących środków i działań zarówno na szczeblu krajowym, jak i UE:

- Pomoc dla organizatorów systemów transportu publicznego w przezwyciężeniu finansowych konsekwencji COVID-19 i zapewnieniu zasobów finansowych potrzebnych do rozszerzenia

usług i wykorzystania inteligentnych technologii w celu zapewnienia bezpieczeństwa pasażerom;

- Inwestycje w redukcję emisyjności i modernizację systemów transportu publicznego, które zagwarantują, że nowe i rozszerzone usługi będą obsługiwane przez pojazdy zeroemisyjne;
- Wsparcie miast w celu pilnego zwiększenia zarówno ilości, jak i jakości infrastruktury rowerowej i pieszej, poprzez wdrożenie środków nadzwyczajnych, z zobowiązaniem do uczynienia ich stałymi;
- Zwiększenie oferty alternatywnych środków transportu, w tym rowerów publicznych, i rozwój węzłów multimodalnych.

Działania te nie tylko ułatwią mieszkańcom bezpieczne i zdrowe poruszanie się po miastach teraz i w przyszłości, ale także pobudzą gospodarkę poprzez utrzymanie i tworzenie miejsc pracy¹.

Miasta na całym świecie, w tym także w Polsce, wprowadziły w ostatnich miesiącach rozwiązania promujące bezpieczne i niskoemisyjne sposoby przemieszczania się. Są to na przykład dodatkowe pasy dla rowerów na jezdni, szersze chodniki czy zachęty do przesiadania się na rower.

Co więcej, wielu obywateli nie tylko Polski, ale i innych europejskich krajów doświadczyło czystsze powietrze w okresie obowiązywania restrykcji w zakresie przemieszczania się². Nadszedł czas, aby budować czystą, zdrową i bardziej odporną przyszłość, zaczynając od naszych miast, a rządy krajowe muszą wspierać wszelkie działania podejmowane na szczeblu lokalnym w celu przyspieszenia tej przemiany.

Pozostajemy do dyspozycji w celu dalszej dyskusji na temat tego, jakie środki należy wspierać na poziomie miast.

Z poważaniem,

Sygnatariusze i sygnatariuszki:

Bakun Wojciech, Prezydent Miasta Przemysł
Głowski Piotr, Prezydent Miasta Piły
Grzymowicz Piotr, Prezydent Miasta Olsztyna
Guć Michał, Wiceprezydent Miasta Gdynia
Gutkowski Andrzej, Zastępca Prezydenta Miasta Rzeszowa
Karolczak Kazimierz, Przewodniczący Zarządu Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii
Łyczko Janusz, Zastępca Prezydenta Miasta Jelenia Góra
Majchrowski Jacek, Prezydent Miasta Krakowa
Surmacz Agnieszka, Zastępca Prezydenta Miasta Gorzów Wielkopolski
Trzaskowski Rafał, Prezydent m. st. Warszawy
Wnuk Andrzej, Prezydent Miasta Zamościa
Fundacja ClientEarth Prawnicy dla Ziemi
Fundacja Otwarty Plan
Fundacja WWF Polska
Fundacja Zielone Światło
Gogolewski Jakub, Fundacja Rozwój TAK - Odkrywki NIE
HEAL Polska
Instytut na rzecz Ekorozwoju
Koalicja Klimatyczna

¹ https://www.uitp.org/sites/default/files/cck-focus-papers-files/fp_green_jobs-EN.pdf [dostęp 22.06.2020].

² Z sondażu przeprowadzonego przez YouGov na przełomie maja i czerwca 2020 na ogólnopolskiej próbie wynika, że 51% respondentów zauważyło poprawę jakości powietrza od momentu wybuchu pandemii COVID-19. Źródło: www.cleanairfund.org/breathingspacesurvey [dostęp 22.06.2020].

Polski Klub Ekologiczny Okręg Mazowiecki
Stowarzyszenie Bo Miasto
Stowarzyszenie Miasto Jest Nasze
Stowarzyszenie Serduszko dla Dzieci
Stowarzyszenie Społeczny Rzecznik Piesznych w Bydgoszczy
Stowarzyszenie Zielone Mazowsze
Warszawski Alarm Smogowy
Zielone Wiadomości
Związek Stowarzyszeń Kongres Ruchów Miejskich
Związek Stowarzyszeń Polska Zielona Sieć

Do wiadomości:

Andrzej Adamczyk, Minister Infrastruktury
Jadwiga Emilewicz, Wiceprezes Rady Ministrów, Minister Rozwoju
Małgorzata Jarosińska-Jedynak, Minister Funduszy i Polityki Regionalnej
Tadeusz Kościński, Minister Finansów
Michał Kurtyka, Minister Klimatu
Michał Woś, Minister Środowiska